

FØRSTE UTGAVE, 2019

8-dagers mimretur på **HARDANGERVIDDA**
fra **TINNHØLEN**

Drømmen om **VÄTSÄRI**

KUNSTEN Å VADE

FISKELYKKE *med Bjarne Heyerdahl Sætrang*

Kanontur **MED KANO OG BARN** *i FEMUNDSMARKA*

HORISONT

HORISONT

*Et magasin om horisontale opplevelser – om vandring over fjell, skog og viddelandskap.
Vårt fokus er på den meditative opplevelsen av vandring for å skape en trang til å
komme seg ut, eller som lindring for den som venter på sin neste tur.*

KUNSTEN Å VADE 16

Vading kan være et av de momentene som er mest risikofylte på sommerfjellet. Allerede når man planlegger en tur og kjøper utstyr burde man ha vading i tankene.

**FISKELYKKE 52
MED BJARNE SÆTRANG**

Bjarne liker seg best når snø og is har trukket seg ydmykt tilbake for mai-solas selvsikre stråler. Da kommer tursekken, ofte akkompagnert av den sammenleggbare kanoen, frem. For ikke å snakke om fiskestanga.

**KANONTUR MED KANO 100
OG BARN I FEMUNDSMARKA**

I leid kano dro Hedda Sævedahl med mann og barn på tur med sterke åretak og strie strømmer. Dette er beretningen fra kano-padlernes sommer i FEMUNDSMARKA.

**36 8-DAGERS MIMRETUR PÅ
HARDANGERVIDDIA FRA TINNHØLEN**

Også denne sommeren sto HARDANGERVIDDIA på turplanen og det skulle denne gangen bli inngang fra Tinnhølen igjen, som jeg startet fra også for åtte år siden.

72 DRØMMEN OM VÄTSÄRI

Bare å høre navnet på dette finske ødemarksområdet har fått det til å krible nedover ryggen på meg de siste årene. Nå var jeg endelig klar for drømmeturen inn dit, langt oppe i Nord-Finland.

111 Bokanbefalinger, **112** Meninger, **117** Noter & litteratur, **119** Bildekilder

8-DAGERS MIMRETUR PÅ HARDANGERVIDDA FRA TINNHØLEN

AV BJARNE HEYERDAHL SÆTRANG

Også denne sommeren sto *Hardangervidda* på turplanen og det skulle denne gangen bli inngang fra *Tinnhølen* igjen, som jeg startet fra også for åtte år siden. ONSDAG, 25. JULI, er jeg tidlig av gårde med bilen hjemmefra, med kurs østover, klar for siste langtur denne sommeren.

Sekken ligger pakket og klar i bagasjerommet for inntil 14 dager på vidda. Ved *Tråstøl* øst for *Dyranut* stopper jeg i bua og betaler bompenger på automaten. Det er rimelig fullt på parkeringsplassen ved *Tinnhølen* – denne store inngangsporten til Norges største nasjonalpark: *Hardangervidda*. Jeg har snart sekken på ryggen og er på vei innover.

Nasjonalparkens grense går på brua over *Bjoreia*, elva fra innsjøen *Tinnhølen*, som har en reguleringshistorie tilbake til krigens dager. Kort etter brua og dammen tar jeg av på stien som går langs innsjøen sørover. Jeg slipper unna trafikken på turiststien mot *Sandhaug*. Tipper det er mer folk der enn i min retning – jeg har nemlig kurs for *Kleivshovd*, den markerte lille toppen rett sør for *Tinnhølen*. Der,

ved det største av *Kleivshovdtjønnene*, hadde jeg også første leirplass i 2010. Dit er første etappe på denne rundturen.

Det er finfint turvær og ikke så altfor varmt. Kanskje 17–18 grader i lufta. En svak bris sørger for litt avkjøling på veien sørover. Det er ikke lange etappen i dag: bare 4–5 kilometer, fra bilen til leirplassen jeg ser for meg på sørbredden av det store *Kleivshovdtjønnet*. Etter en drøy times vandring runder jeg en morenerygg og kan sette utfor mot dagens mål. Artig å se igjen plassen jeg campet sist her inne, men jeg vil over på andre siden av *Snero*. Det er mer praktisk å få unnagjort vadingen nå i ettermiddag og ikke i morgen.

I århundreder og årtusener har Hardangervidda tiltrukket seg besøkende eventyrere, jegere, firsere og vandrere. For åttende gang, er det nå min tur.

Det viser seg ikke å være rare vadingen å snakke om: *Snero* er jo nesten helt tørrlagt. Jeg hopper lett på steinene over sildrebekken som nå kommer fra *Langavatnet* i nordvest. Noen hundre meter øst for innoset finner jeg en perfekt teltplass på toppen av en morenehaug med fin, luftig og god utsikt over vannet. Jeg finner snart riktig positur utenfor teltet etter en matbit. *Her skal det ikke stresses!*

Jeg har godt lesestoff med på denne turen: både dokumentar og krim er med i sekken, og i tillegg er radioen med. Så jeg skal klare meg. Utpå ettermiddagen tar jeg en opptelling av hva jeg har fått med av mat og drikke på denne turen. Pakkingen gikk nemlig litt fort hjemme. Det skal holde til 14 dager, det som er med. Halvparten av middagene er frysetørka turmat, mens resten er *Lofoten fiskesuppe*, potetmos, ris og makaroni. Kjøttmat på denne turen er en baconpølsesnabb fra *Grilstad*. Et par matpakker er med til de første dagene, før det er over på frokostblandinger. Jeg har med 3 forskjellige blandinger for variasjonens skyld. Alle inneholder mye frukt og nøtter. Jeg regner ca. 120 g per frokost. Lunsjmåltider er nudler, nøtter og *Bixit*. Ellers *Rett i koppen*-supper. Jeg spiser og drikker over en kilo av sekken denne første dagen. Middagen gir seg selv – jeg tipper det er rundt 20 grader i vannet, så noen fiskefangst er det ikke å få.

8-dagers mimretur på Hardangervidda fra Tinnhølen

Normalt står vannstanden betydelig høyere ved vadingen over *Snero*.

TORS DAG, 26. JULI, dagen etter, ser jeg at det er folk på bua like ved innoset, og mens jeg spiser frokost settes nå garna rundt om i vannet. Det er fin fisk her. Selv fikk jeg jo en 8-hekto ørret forrige gang jeg lå her, men da var det litt tidligere på året, og langt kjøligere i vannet. Denne gangen har jeg knapt sett et eneste vak siden jeg kom i går ettermiddag. Ørreten er nok litt redusert, men finner nok også mye av maten under overflaten i disse dager. Næringsproduksjonen er god i disse grunne sjøene i området, vet jeg.

Ved titida er jeg på vei, i retning *Buskerud*. Fiskekort har jeg nemlig for både *Eidfjord kommune* og *Hardangervidda øst*. Sesongkort for *Eidfjord* og et ukeskort øst for fylkesgrensen. Det bør holde. Nå tok jeg kurs for nettopp fylkesgrensen og tjønnene sør for *Kleivshovd*. *Spennende vann!* Det er knusk-tørt i terrenget her og det gjør det også svært lettgått. Der det ellers ville vært tunge, fuktige myrer kan jeg gå helt tørrskodd over, og slipper å ta omveier denne sommeren.

Sør for *Kleivshovdtoppen* er det flere tjønner og vann som er spennende. Jeg hørte en gang om fin fisk som var tatt i ett av disse. Nå fisket jeg meg gjennom det ene etter det andre. Noen solide vak forteller meg at i tjønnen jeg står ved nå, *ja der er det ørreter av solid kvalitet!*

« Den er morsom, den ryggen som deler dette vannet
i to nesten like store deler. »

Ørreten i vannene sør for
Kleivshovdtoppen skuffet
ikke i år heller!

8-dagers mimretur på Hardangervidda fra Tinnhølen

Etter et kvarters kasting er det pen fisk i andre enden av snøret! Den gir virkelig kamp, ørreten som er på nå. Fram og tilbake kjører den, parallelt med bredden jeg står. Flere ganger er den i lufta. Kanskje oppi 6–7 hekto stor, denne.

Den er vakker, ørreten, når jeg får den forsiktig av sluken. I super form – det kjente jeg da også langt ned i korkhåndtaket på stanga! Jeg kan dog ikke ta fisken med meg i denne varmen, og dagen er ennå ung, så den får derfor svømme ut i vannet igjen. *Den hadde gitt en solid middag den der, det er sikkert!*

Fra tjønnene sør for *Kleivshovd* går turen videre sørover forbi *Skrovstjønne* hvor jeg tar et par kast med stanga, og videre mot *Brutjønnan* som ser artig ut på kartet. Den er morsom, den ryggen som deler dette vannet i to nesten like store deler. Her går det et tråkk over, naturlig nok, på «brua» over vannet. Det vokser godt med multer her, og jeg tar et fiskestopp også i enden, men uten kjenning.

Der er en varm dag og den svake brisen er ikke veldig avkjølende i dag. Men uten den ville det vært ille! På kartet har jeg *Krakavad* ved *Bjornesfjorden* som etappemål for dagen. Ved utoset i *Nedre Krakavadtjønne* bør det være teltplass å finne. Nå må jeg bare finne traktorslepa som går i riktig retning.

Over høyden sør for *Brutjønnan* finner jeg snart traktorslepa til *Bjornesfjorden*. Det er nok den som brukes av rakfiskerne som trolig holder til på *Vikabu* og *Olabu* ved den største innsjøen på vidda. Jeg antar fisket starter om ikke lenge. Jeg tar av traktorslepa der denne vender nedover mot buene ved *Bjornesfjorden*. Det vil være en omvei å gå via dem mot *Krakavad*. På kartet er det tegnet inn en sti som vil ta meg dit, men i terrenget er det ikke mye sti å se til. Likevel er det en og annen liten varde som viser vei her og der. Elva fra *Nedre Krakavadtjønne* er helt tørrlagt, med såvidt et lite silder mellom steinene der jeg går over på andre siden. Jeg kan glemme å fiske i utoset i vannet i kveld. Disse vannene oppover i dalen er også grunne og dermed også trolig glovarme disse dagene.

Kvelden blir fin, når jeg omsider klarer å finne en nogenlunde plan teltplass. Trodde det skulle være greit å finne teltplass her, men slik var det ikke på den ruglete bakken her. Likevel bør jeg få sove i natt. Fester jeg radioen høyt nok i teltet, har jeg grei DAB-dekning. Da får jeg med meg nyhetene, både *Dagsnytt 18* og *Dagsrevyen* som sendes på *NRK Alltid nyheter*. Det meldes om glovarme temperaturer i morgen, og rekorder står for fall mange plasser i landet. Jeg gruer meg litt til den varmen, og å gå med tung sekk, for varmt blir det nok også her, i over 1 200 meters høyde.

Bogastelle er en skytestilling i form av en hestekoformet oppmuring av stein. Dyrene ble ledet forbi gunstige angrepspunkter fordi jaktvåpenet, som enten kunne være pil og bue eller armbrøst, ikke var særlig effektivt på langt hold.

Bogastellene har vært i bruk fra steinalderen opp til moderne tid.

Helårsbrua over *Bremafoten* svaier vrir seg, og er en av turens mange attraksjoner.

FREDAG, 27. JULI: Joda, det er varmt nok på morgenen da jeg våkner, men det kunne vært langt verre, hadde jeg ikke brukt fjellduktrikset mitt. Det berget nok en time eller to ekstra med søvn på morgenkvisten. I dag vil jeg inn i det sørvestre hjørnet av *Buskerud*, og inn i området som kalles for *Grjothalsen*. Der har jeg aldri før vært, men har hørt om fine fiskefangster derfra. Etter frokosten er jeg på vei i varmen som nå virkelig begynner å kjennes. Vannflaska er full med varmt vann fra *Nedre Krakavadtjønne*. Første delmål er til brua over *Bremafoten*, elva som kommer fra *Nordmannslågen* i vest og renner østover til *Bjornesfjorden* – kildene til mektige *Numedalslågen*, som munner ut i havet ved *Larvik*. Jeg følger de små vardene som angir stien mot *Bremafoten* over *Bjornestangen*, men den er sjelden synlig i terrenget og i vegetasjonen med slitasjespor som man normalt forventer å se, særlig når stien er markert i kartverket. Et par plasser, riktignok, ser jeg noen gamle spor etter traktor som nok har kjørt denne turen her for mange, mange år siden.

På stølen *Øvre Bjorneset* slår jeg av en prat med ei dame som driver med kløvhester. Hun gjør hestene klare for kløv av fangst og bagasje for noen fiskere som ligger nede på *Kagelihytta*. De har fisket på *Bjornesfjorden* og har visstnok fått god fangst, kan hun fortelle.

Det er tydelig at vannstanden i elva må være historisk lav i sommer. Jeg tipper jeg kunne klare å komme tørrskodd over, hadde ikke brua vært like oppi hogget. Jeg ser den godt på avstand, helårsbrua over *Bremafoten*. Kort før brua går jeg på noen gamle rester etter et såkalt «bogastelle», som jeg antar det kan ha vært. Over brua, som svaier godt da jeg tar meg over, blir det en halvtimes pause. Jeg er helt gjennomsvett og skjorta får seg en skylling i elva. Væskebalansen blir også gjenopprettet, her ved turiststien mellom *Sandhaug* og *Lågaros*.

Det overrasker meg litt at det ikke er flere folk å se i området her, spesielt når dette også er en av hovedstiene mellom øst og vest på vidda.

At så mange ikke finner *Bremafoten* så aktuell for fiske i sommervarmen kan jeg forstå. Det er ikke mye vann som renner østover, og det er nærmest lunka.

Jeg har kun et par små kilometer igjen av dagens etappe her fra *Bremafoten*. Med full vannflaske og nyskyllet skjorte legger jeg i vei rett sørøstover, over *Utsikten* mot *Grjothalsen* – et område med en masse fiskevann og tjønner.

I første tjønna jeg tester stanga, går det ikke lang tid før en fin halvkilos ørret er på den grønne Møresilda. Utrolig fin form på fisken, som jeg nesten mister da den kjører seg inn under en stein ved land. Jeg får lurt den ut igjen og reddet fangsten på land. Den blir middag i dag.

En kilometer videre sørøver finner jeg teltplassen for de kommende to nettene: en fin og luftig plass på toppen av en liten morenehaug, ytterst på et fiskbart nes, og ved et av de større vannene i området. Her kan jeg fiske i slippersene. Det er nesten ikke et insekt å se i lufta, takket være den fine brisen fra sør. Temperaturen i vannet frister til et bad, og slik blir det etter at teltet er satt opp. *Fantastisk å kunne ta noen svømmetak i et vann 1 250 meter over havet uten å fryse stellet av seg!* Etter den varme dagen i dag er det helt greit med et bad.

Det er på ettermiddagen at jeg også opplever et virkelig godt fiskebrett her, rett ved teltet. Ørreter fra rundt 2 hekto til 5–6 er ivrige på sluken. Jeg bruker sluker opp i 18 g fra neset her. Vinden fra sør er oppi en god bris som fordrer litt kastevekt, når det må kastes mot vinden. Sent på kvelden mister jeg også en som jeg antar må ha vært rundt kiloet. Den er først høyt i været, langt ute, og noen sekunder senere drar den rett ned, og etter tre kraftige rykninger, er den av.

Det gjør ikke så mye, jeg har hørt om langt større ørreter fra dette vannet her, som tydeligvis har en sunn bestand av ørret, ut fra alle de jeg har fått i dag, nesten ti i tallet. Muligheten for kilosfisk er god her vil jeg mene.

Sent på kvelden venter jeg på den varslede måneformørkelsen som skal skje. Jeg holder øye med horisonten mot sørøst, men det irriterer meg at det er et skylag der sør som nok vil forkludre det hele. Det er ikke før helt mot slutten av formørkelsen jeg får sett et glimt av månen.

Utover natta blåser det opp, og regnbyger slipper vann over teltet, men det er ikke veldig vått. Det er meldt gråvær i morgen – *langt våtere.*

Myggfritt, badevennlig og mulighet for fiskeing i slippersene – en leirplass så god som den blir?

« Mot slutten av formørkelsen får jeg sett et glimt av månen... »

LØRDAG, 28. JULI, er jeg ute og kjenner på været tidlig på morgenen. Det blåser friskt fra sør. Litt synd med vindretningen, for teltåpningen jeg har mest lyst til å bruke, med utsikt mot vannet, er der som vinden står rett på. Da må heller utgangen på motsatt side brukes: den er i le. Dette er selvsagt en stor fordel med denne teltmodellen, to utganger.

På formiddagen tar jeg meg en tur i området med fiskestanga, og besøker noen tjønner i nærheten. Det er fisk i alle, men ikke noen størrelse på de jeg får: oppi 2 hekto store. Jeg lar alle svømme ut igjen.

Tilbake i leiren, har vinden virkelig tatt seg opp og kommer med kulingkast fra sørøst. For sikkerhets skyld setter jeg på ekstra barduner på teltet mot vinden. Det bør holde. Det er vanskelig å fiske særlig i den kraftige vinden og da er det helt greit å plukke litt multer på myra rett ved leiren. Med

sukkeret jeg har tatt med, blir det godt syltetøy av dette! Det ble fort en full snyltekopp, som burde holde til både i ettermiddag og kanskje til frokost i morgen. Fint å ha på frokostblandingen!

Utover ettermiddagen mørkner himmelen mer og mer i sør. Tordenværet som er meldt oppover i Agder og Telemark, er på vei hit hvor jeg er, sørvest i Buskerud. Snart hører jeg det også i det fjerne. Sammen med tordenværet kommer også byger med styrtregn. Det plasker ned til tider: *skikkelig rotbløyte*. Det er godt jeg ligger på toppen av en godt drenert morenehaug. Men at jeg er høyt i terrenget er nok ikke særlig smart i forhold til tordenværet.

Heldigvis ser det ut som selve tordenværet passerer *forbi* meg og ikke rett over. Jeg ser det glimter i vest, mot *Dimmedalshøgden*, og lenger mot øst, over *Bjornesfjorden*. Akkurat over meg er det kun regnbygene som herjer utover kvelden.

Det blir mest teltliv denne lørdagskvelden. Da er det greit med god bok og dekning på DAB-radioen. Jeg håper på opplett til i morgen. Da går nemlig turen inn i *Hordaland* igjen, og opp i *Dimmedalshøgden*, er planen.

Multer er vanlig på myrer, men forekommer i størst mengde nordpå i landet. Lenger sør i landet er det stedvis gode multeforekomster, men mest i fjellet.

Tordenværet som er meldt oppover i Agder og Telemark, er på vei hit hvor jeg er... Heldigvis ser det ut som selve tordenværet passerer forbi meg og ikke rett over.

« Det er utrolig fint her inne og jeg kunne gjerne tenkt meg et døgn her, hadde ørretene vært noe større. »

SØNDAG, 29. JULI, etter en god frokost med selvplukket multesyltetøy på, rives leiren her i *Grjothalsen*, og jeg tar en sørvestlig kurs.

Fisket her i området jeg forlater har vært bra, med et par titalls ørreter i fin kondisjon. Nå vil jeg opp i *Dimmedalshøgden* og besøke fiskevanna der oppe, men først en omvei via *Holbergnutane* og tjønnene der inne, rett nord for *Blyvarden*, sentrum av vidda, der de tre fylkesgrensene møtes: Hordaland, Buskerud og Telemark.

Det er utrolig fint her inne og jeg kunne gjerne tenkt meg et døgn her, hadde ørretene vært noe større. Jeg har på flere av samme størrelse, og det er tydelig at det burde vært fisket mer heftig her. I det øvre av disse to flotte fjellvanna får jeg inntrykk av at det er litt mer spredt bestand. Ørreten jeg får på land her, er dobbelt så stor som i det nedre vannet. Neste gang jeg er forbi her, ja, så er det her jeg setter opp teltet for en natt eller to – det er sikkert.

Fra det øvre tjønnet må jeg over *Holbergnutane*. Jeg har ennå noen kilometer igjen til mer kjente trakter, *Dimmedalshøgden*. Der var jeg innom i fjor sommer. I år vil jeg også ha et par netter der.

Ved et vann jeg passerer, stopper jeg opp en halvtimes tid for litt lunsj. Noen påfølgende kast med stanga gir en durabelig kamp med en sprek fjellør-

ret. Det er den grønne, nye *Møresilda* i 10 g, som jeg fanger godt med fjellørret med på denne turen. Den frister tydelig, i det klare fjellvannet. Jeg anslår vekta til nesten 7 hekto. En ørret i utrolig kondisjon, brei over ryggen, og rund i buken. Den får svømme ut igjen etter et bilde og to. Jeg kan ikke ta den med.

Utpå ettermiddagen krysser jeg traktorslepa til *Hansbu*. Den går gjennom *Lakadalen* sørover til *Kvenna*, eller *Kvenno* som elva heter på denne siden av fylkesgrensen. Jeg skal ikke dit, og tar fatt på stigningene opp i *Lakadalsberga*, i retning av *Reinavatnet* jeg vil gå forbi.

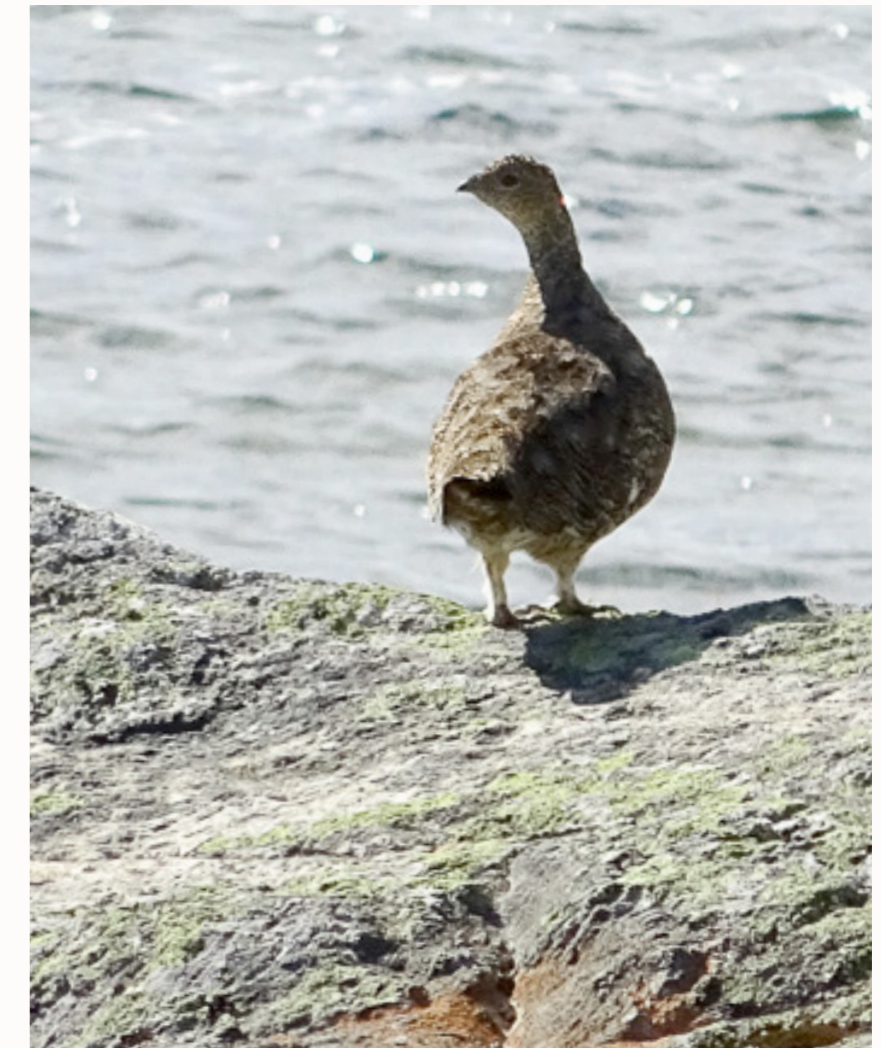
Jeg holder høyden forbi nordenden av *Reinavatnet*. Er spent på om jeg ser folk nede på eidet på vestbredden. Det er et populært fiskevann, og har fin ørret. Jeg hadde to netter der i fjor sommer. I dag ser det folketomt ut, da jeg runder over kanten mot *Meinsvatna* litt lenger nordvest. Det er inn dit jeg vil i dag. Jeg er rimelig sliten nå. Det har blitt en god mils vei i dag.

Det er god sikt i dag. Fra høyden her oppe kan jeg se langt sørover, og skimter den høyeste toppen i nasjonalparken – nemlig *Sandfloegga*, på 1 721 moh. – nesten så langt sør som *Haukeliseter*. Fra *Holbergnutane* så jeg tidligere i dag *Gaustatoppen* i det fjerne.

700 gram salmo trutta på 10 grams *Møresild*.

Fjellrypa kan lett forveksles med *liryra*. Man skiller dem fra hverandre ved at fjellrypa har en lysgrå farge om høsten. Om vinteren er det vanskeligere, men i de aller fleste tilfeller kan de skiller med at *liryra* har lyse klør, mens fjellrypa har svarte klør.

En fantastisk utsikt fra toppen her. I nord lyser *Hardangerjøkelen* opp, øst for denne strekker *Hallingskarvet* seg østover. I øst skimter jeg de store innsjøene på vidda. I sørøst ser jeg helt til *Gaustatoppen*. Den ligger som en pyramide i horisonten der. Mot sør ses *Sandfloegga*, den høyeste toppen i nasjonalparken (1 721 moh). I vest breier *Folgefonna* seg.

Endelig ser jeg 1 387-vannet med de fine nesene! Utpå ett av disse vil jeg finne meg teltplass! Det bør gå fint: helst så langt vest i vannet som mulig. Det blir mest sentralt fiskemessig, med tanke på de andre vanna her oppe. 1 387-vannet vet jeg inneholder godt med matfisk, om det skulle skorte på det.

Joda, på neset lengst vest i vannet finner jeg en perfekt liten teltplass, rett under en liten fjellkant som gir ly for vinden som kommer over vannet fra sørøst. *Perfekt!* Teltet er snart oppe og i det jeg skyller skjorta etter dagens tur, legger jeg merke til noen brune skapninger oppe på haugen, på andre siden av vika, knappe 150 meter unna: *reinsdyr!*

Jeg slenger skjorta fra meg og spurter opp til teltet etter kameraet. De har ikke lagt merke til meg, selv om jeg har den lyseblå dunjakka på meg. *Utrolig!*

Vindretningen er riktig, så lenge de ikke trekker 100 meter lenger nord: da vil de lett få ferten av meg. Nå beiter de rolig rundt oppå der, men jeg ser at de kikker i min retning av og til. Pussig, men de er nok ikke redde, så lenge de ikke lukter meg. Etterhvert trekker de over kanten, vestover, uten å ha oppdaget meg, antar jeg. *En fantastisk opplevelse å se villrein!*

Etter middagen i sekstiden, og en kaffekopp, tar jeg fiskestang og kamera, og tusler i retning av et av

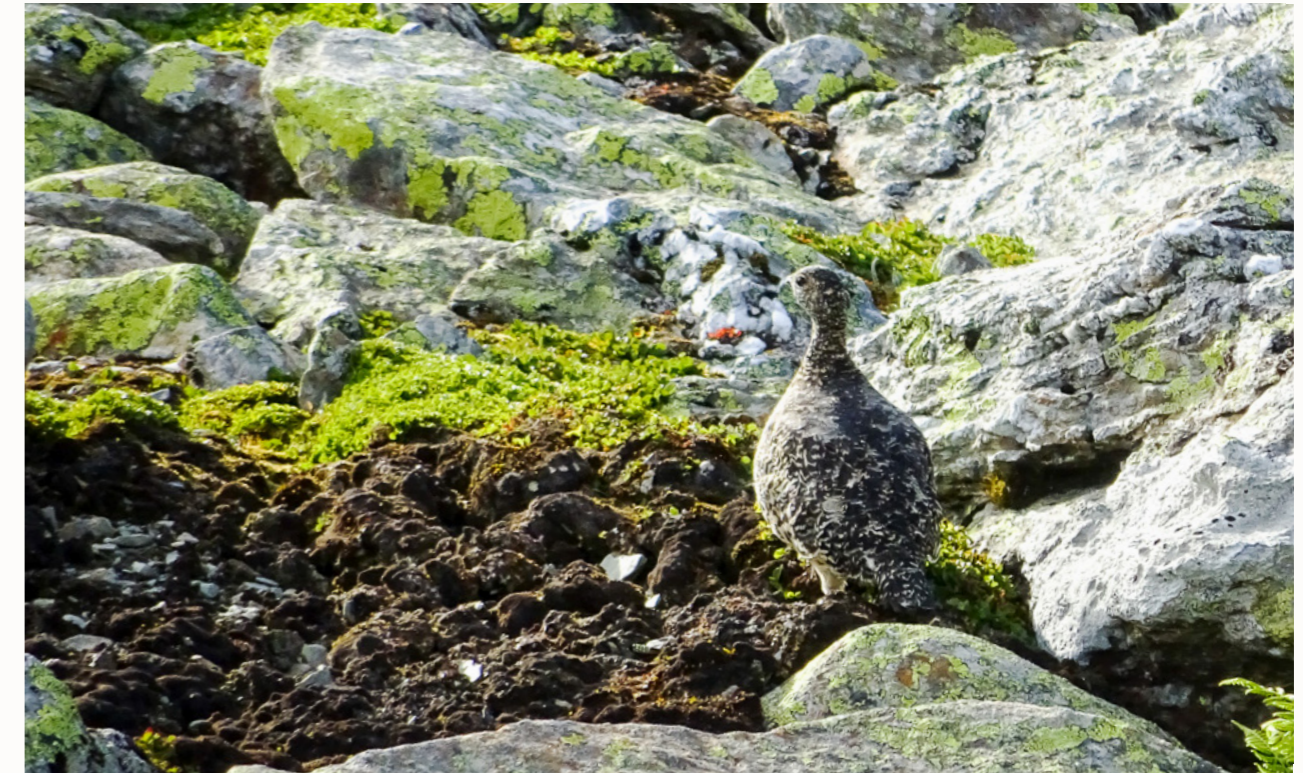
de andre vanna. Jeg mistenker at jeg nok ikke er alene ved *Meinsvatna*. Det viser seg å stemme. Jeg treffer to turfølger ved 1 388-vannet. Den ene gjengen var to familier som lå på leirplassen sørvest i vannet. De andre var en guttegjeng som lå oppe ved et av de andre vannene her inne. Det var ikke mye fisk å skryte av, kunne de fortelle, men en kar de hadde møtt hadde fått en kilosfisk i et annet vann her oppe.

Jeg fisker litt selv, i 1 388-vannet, uten kjenning. Det var her jeg fikk kilosfisken i fjor sommer – lengst sør i vannet. På vei tilbake til leiren ser jeg at det tas en fin ørret. Det er familiefølget som har fått en flott ørret på over halvkiolen, feit og rund. Vi veier den med digitalvekta jeg har med i fiskevesten. 550 g stor.

Tilbake i leiren opplever jeg igjen å se villrein flokken og denne gangen kommer de langt nærmere. Jeg tror jeg har dem på knappe 60–70 meters hold på det nærmeste, der jeg sitter utenfor teltet og drikker kveldskaffen. En utrolig villmarksopplevelse, spør du meg!

For meg ser det ut som en simleflokk med flere kalver og ungdyr. Jeg får filmet flere filmsnutter med det lille kompaktkameraet mitt. Denne gangen får de etter hvert også ferten av meg, da de får vinden direkte fra der jeg sitter. I det de lukter meg, stirrer de i min retning. Da gjør jeg meg også til kjenne. De legger i vei over haugen. *Fantastisk å se flokken i full fart!*

Fjellrypa kan lett forveksles med *liryra*. Man skiller de fra hverandre ved at fjellrype har en lysgrå farge om høsten. Om vinteren er det vanskeligere, men i de aller fleste tilfeller kan de skilles med at *liryra* har lyse klør, mens *fjellrypa* har svarte klør.

Villreinbestanden på Hardangervidda består av ca. 10 000 dyr, men reinen er stadig et sjeldent syn for turgåere.

MANDAG, 30. JULI: Gråvær i dag, og en del vind fra sørøst. Det er bare å kle seg etter været!

Heldigvis er det ikke særlig kaldt, og det holder fint med kun t-skjorta i ull under skalljakka. Speilreflekskameraet lar jeg ligge igjen. Det har vært vått nok tidligere i sommer, det kameraet! Det trenger ikke mer vann.

Kompaktkameraet tas i lomma, på en vindfull tur ned til de innerste Nøkkjatjørna, sør for Meinsvatna. I fjor fikk jeg en feit og fin ørret på over halvkiolen der, da jeg var på vei inn til Reinavatnet. Antok da at det var snittstørrelsen i vanna der.

Etter et par kast i 1 350-vannet, så er første på, men ikke som den i fjor: knappe 2 hekto.

Like etter, er en litt mindre på. Jeg får flere i samme størrelse, videre bortover østbredden. Det virker som den årgangen har lykket godt her.

I neste vann opplever jeg det samme. Her også står de tett.

Det er først på hjemturen at middagsfisken biter på den holografiske Møresilda i gull, med rød rygg. Den har tatt de fleste ørretene i dag. Denne gang var det en på 640 g som beit på. Det blir fin middag på den.

Tilbake i leiren, er det mest innetid i teltet. Det er godt jeg har både lesestoff og radio med. Jeg har god dekning også her.

Etter Dagsrevyen på Alltid nyheter på radio, bestemmer jeg meg for en liten kveldstur opp til et av Meinsvatna jeg aldri har besøkt før. I 2010 gikk jeg riktig nok forbi i tåka mot Besso, men jeg stoppet ikke for å fiske den gang. Men nå tok jeg turen opp dit.

Det er ikke før jeg kaster fra et nes sør i vannet, at jeg kjenner litt smånapping i sluken. Jeg har fisket et kvarters tid, og nå på første kastet fra dette neset, er det kjenning.

Jeg stopper innsveivingen et kort sekund og da tar den: en sprek fjellørret er på der ute på 18 g Aura Flake i rød og kobber.

Nå kjørte den fram og tilbake utenfor neset, og ville ikke til land. Sterke krefter i sving, men etter fem minutters tid, får jeg endelig klypene over nakken på den! En praktørret på rundt 8 hekto anslår jeg.

På kastet like etter er det jaggu ny fisk på! Denne kjemper også tappert, men gir seg litt raskere: litt mindre denne, men i like fin form.

Jeg trenger strengt tatt ikke fiske mer i kveld, og setter snart kursen tilbake til leiren. Joda, den største veide akkurat 800 g da jeg fikk den på den digitale vekta i leiren. Den andre 545 g. Nå ble det ørretmøsing i teltet i to omganger.

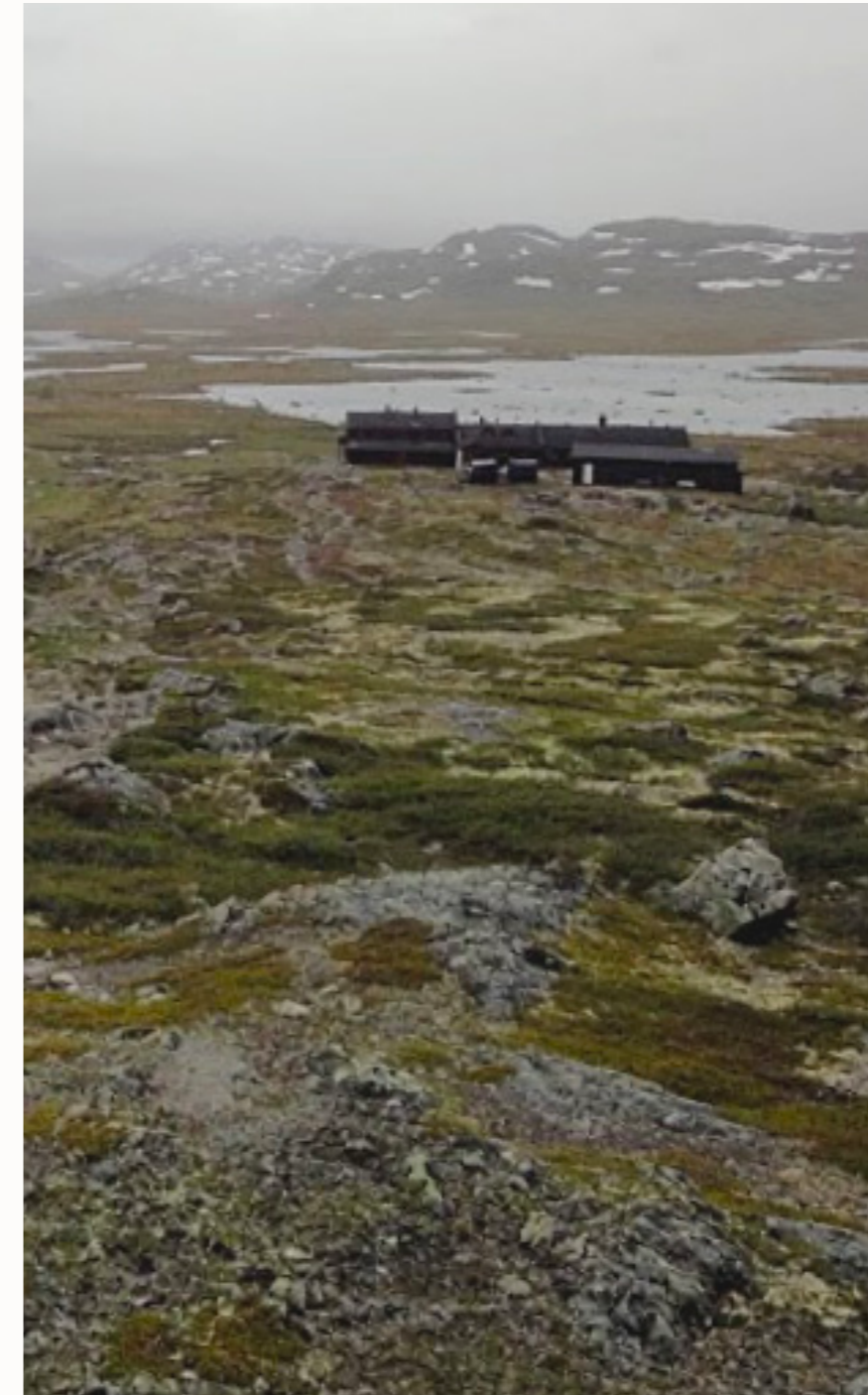

Værmeldingen forteller at det skal bli grått i morgen også, og trolig store nedbørsmengder med enda mer tordenvær. Jeg bestemmer meg for å korte ned på rundturen på vidda, og heller legge kursen nordover igjen i morgen. En tur innom *Sandhaug* hadde vært fint da. Det blir planen. Jeg er egentlig litt forsynt nå, med fjell og fiske i sommer.

TIRSDAG, 31. JULI, blåser det friskt fra sørøst da jeg legger i vei nordover i *Dimmedalshøgden*, i

retning *Sandhaug*. Jeg har regnværet i ryggen, da jeg fisker meg langs ett av vanna her oppe. Ingen kjenning med fisken.

Snart ser jeg *Sandhaug* i det fjerne, og jeg tar peiling på turiststien mellom *Besso* og *Sandhaug*, som går nord for *Dimmedalshøgden*. Jeg kommer ned et par kilometer fra turisthytta som er eid av *DNT Oslo*. De er lange, de myrpartiene mellom *Besso* og *Sandhaug*. Hytta ses på flere kilometers hold, og ser ikke ut til å komme nærmere. Det tar

8-dagers mimretur på Hardangervidda fra Tinnhølen

Har du lyst på ein fjelltur og ikke ønsker å gå frå hytte til hytte, da er *Sandhaug* plassen for deg. Her er knutepunktet for mange av kvisteløypene. Det er et lett terreng for liten og stor.

Sandhaug er betjent ved påsketider og i sommersesongen. I perioden fra 1. mars til 19. mars og fra 8. september til 15. oktober er det mulighet for selvbetjent overnatting. Hytta er låst med DNT-nøkkel utenom betjent sesong.

meg en liten times tid på turiststien, før jeg kan hive av meg ryggsekken utenfor turisthytta.

Nå skal det bli godt med en kald en i sofaen! Det blir et par kalde til, i godt selskap av like-sinnede inne på hytta. Jeg blir sittende et par små timer, å prate med andre turfolk. Her treffer jeg også digitale turvenner, som er svært hyggelig. Også en av familiene jeg traff oppe ved *Meinsvatna*, har rømt ned hit før uværet. De har noen dager igjen som de vil bruke til å fiske i området.

Jeg ser ikke for meg noen hyttenatt, til tross for uværet som har hamret løs den siste timen. Både lyn og regnskyller gyver løs på vidda utenfor vinduene i stua. *Jeg vil ha siste natta i telt okke som*. Både jeg og en annen turkar forsvinner ut døra der andre presser seg inn, mens de ser rart på oss. Jeg får gitt vekk litt overskudd av frysetørka middager til den andre turkaren som skal østover mot *Rauhelleren*. Jeg skal kun noen kilometer nord for *Sandhaug* er tanken, til *Trondavadtjømma*. Der vil jeg ta siste natta.

Jeg angrer en smule på valget mitt allerede noen hundre meter fra turisthytta. Det bøtter ned; *en syndeflod av bibelske dimensjoner!* Jeg vasser motstrøms i traktorslepa der traktorsporene har blitt til flomstore bekker. Stengene tør jeg ikke ha monterert på sekken. Det lyner og smeller rundt meg på alle kanter!

Langs sørbredden av *Trondavadtjønna* fortsetter uværet, der jeg leter etter en brukbar teltplass. Jeg er smånervøs der jeg tar meg rundt vika i øst, og til slutt finner en ok plass på nordbredden. Søkke våt får jeg opp teltet, men passer meg godt for å svinge telstengene høyt i været: *jeg er jo en levende lynavleder der jeg står!*

Det er sjelden jeg er så våt på tur som nå. Alt på kroppen er gjennomvått! Heldigvis har jeg tørt i sekken, selv om også soveposen har fått noen fuktige flekker, ser jeg. Den vanntette pakkposen jeg bruker til soveposen er nok gått ut på dato... Teltet holder vannet ute, men tordenværet er nærgående. Jeg teller sekundene fra lynglimtene til tordenbrakene: det nærmeste er to sekunder unna, det vil si ca. 6–700 meter. At jeg er nervøs er ingen overdrivelse, og jeg støkker godt av lynglimtene! Uværet fortsetter gjennom natta, før det avtar mer og mer mot morgenkvisten. Jeg sover ikke særlig godt.

« Jeg angrer en smule på valget mitt allerede noen hundre meter fra turisthytta. Det bøtter ned; en syndeflod av bibelske dimensjoner! »

Solstråler etter stormen.

8-dagers mimretur på Hardangervidda fra Tinnhølen

Opphold og solskinn sørger for at jeg kan legge ut klær og utstyr til etterlengtet tørk.

ONSDAG, 1. AUGUST er jeg forholdsvis tidlig oppe, denne siste turdagen. Sola har begynt oppvarmingen, og jeg får lagt det våte turutstyret til tørk på bakken utenfor teltet. Fiskestanga kan prøves litt, før jeg pakker sakene. I boka til Tore Qvenild, *Fiskeguide for Hardangervidda*, er tjonnet her nemlig nevnt. Det er tatt ørret på 2,6 kilo her. Riktig nok for 10 år siden, men det kan jo tenkes at det er en storing uti her nå også! Den jeg får etter fem minutter er omtrent 2,4 kilo lettere enn dette. Muligens er dette snittet her nå, men man vet jo aldri.

Jeg er av gårde allerede kvart på ni denne morgenen, mot normalt i titida. Jeg har en mils vei å traske før jeg er tilbake på parkeringsplassen ved

Tinnhølen. Derfra er det også 4 timers kjøring før jeg er hjemme. *Jeg trenger dagen!*

Det er ikke så mange hundre meterne til turiststien fra *Trondevadtjønna*, og jeg finner den rett vest for *Reinsmyrtjønna*. Herfra er det slak utforbakke nedover mot elva i *Eiriksbudalen*. På vei nedover mot brua over *Snero* treffer jeg på et ungt par, bosatt i *Oslo*, som krysser vidda fra *Dyranut* til *Haukeliseter*. Det viser seg at han har vært elev på skolen jeg jobber på. Trivelig prat!

Ved brua får jeg også en prat med ei ung dame som også skulle krysse vidda, men hadde startet lenger nord, og gikk deler av *DNTs MASSIV-løype* – en skikkelig langtur!

Hardangervidda er Nord-Europas største høyfjellsplatå. Her er det store, flate vidder, fiskemuligheter i massevis, rikt dyre- og planteliv og spektakulære fosser.

Fremdeles trekkes fjellvandrere med telt og fiskestang til vassdragene og de mange fiskerike vannene. Her er fjellørreten stor og fin, men husk fiskekort. Flere av de store vannene på Hardangervidda er regulert.

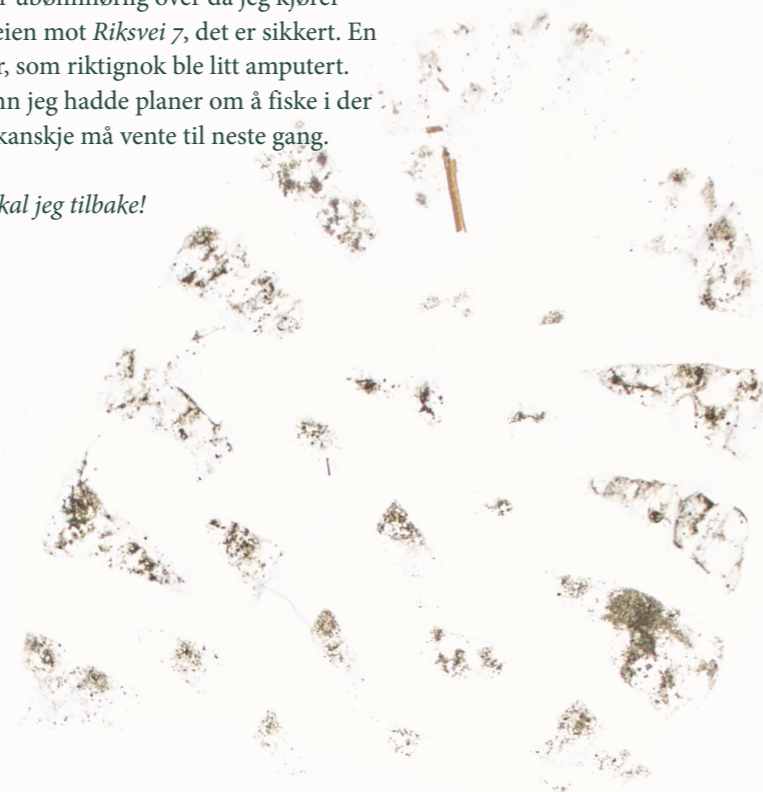
Det finnes rundt 50 turisthytter på Hardangervidda. Både turistforeningshytter og privateide turisthytter. Både betjente med full forpleining og selvbetjente med matlager.

Rundt halv ett, ser jeg *Trondbu* og parkeringsplassen ved *Tinnhølen*. Det virker som det er enda flere biler der nå: trangt om plassen der i sommer!

Det er godt jeg har tørre klær i bilen, for jeg er gjennomvåt av svette etter marsjen ut av nasjonalparken i dag! En brus har jeg også vært smart og gjemt i bilen!

Årets viddetur er ubønnhørlig over da jeg kjører nordover grusveien mot *Riksvei 7*, det er sikkert. En fantastisk fin tur, som riktignok ble litt amputert. Det var flere vann jeg hadde planer om å fiske i der inne, men som kanskje må vente til neste gang.

For selvfølgelig skal jeg tilbake!

BJARNE HEYERDAHL SÆTRANG

Bjarne har drevet tradisjonelt og enkelt friluftsliv siden guttedagene der sportsfisket har vært og fremdeles er hovedinteressen. Fiskestanga er nesten alltid med på tur. Fotoapparatet alltid.

Han bruker svært mye av fritiden på tur, både korte og lengre turer. Trives best på barmark og på åpent vann, til fots eller i kano, med ryggsekk og telt. Aller best er trivselen i fjellet på jakt etter gode naturopplevelser.

Han er utdannet adjunkt med tilleggsutdanning, og underviser i ungdomsskolen i fagene matematikk, naturfag og valgfag friluftsliv.

Bjarnes turblogg finner du på:

<https://bjarnesturblogg.blogspot.com>

De største stormene er som regel ikke på havet, men om bord.

ONSDAG, 25. JULI, er jeg tidlig av gårde hjemmefra, i bilen med kurs østover, klar for siste langtur denne sommeren. Sekken ligger pakket og klar i bagasjerommet for inntil 14 dager på vidda. Ved TRÅSTØL øst for DYRANUT stopper jeg i bua og betaler bompenger på automaten. Det er rimelig fullt på parkeringsplassen ved TINNHØLEN, denne store inngangsporten til Norges største nasjonalpark: HARDANGERVIDDAN. Jeg har snart sekken på ryggen og er på vei innover.

Nasjonalparkens grense går på brua over BJØREIA, elva fra innsjøen Tinnhølen, som har en reguleringshistorie tilbake til krigens dager. Kort etter brua og dammen, tar jeg av på stien som går langs innsjøen sørover. Jeg slipper unna trafikken på T-sti-motorveien mot Sandhaug. Tipper det er mer folk der, enn i min retning – jeg har nemlig kurs for Kleivshovd, den markerte lille toppen rett sør for Tinnhølen. Der, ved det største av Kleivshovdtjønnene, hadde jeg også første leirplass i 2010. Det er første etappe på denne rundturen.

Det er finfint turvær og ikke så altfor varmt. Kanskje 17-18 grader i luften. En svak bris sørger for litt avkjøling på veien sørover. Det er ikke lange etappen i dag: bare 4-5 kilometer, fra bilen til leirplassen jeg ser for meg på sørbredden av det store Kleivshovdtjønnet. Etter en drøy times vandring runder jeg en morenerygg og kan sette utfor mot dagens mål. Artig å se igjen plassen jeg campet sist her inne, men jeg vil over på andre siden av Snero. Det er mer praktisk å få unnagjort vadingen nå i ettermiddag og ikke i morgen.

ISSN 208-561X

9 772087 476009